

MUSEUM HINDELOOPEN

Jaarverslag 2018

INHOUDSOPGAVE

1. Algemeen en vooraf	03
2. Belangstelling	06
3. Het museum	06
4. Vernieuwing Museum Hindeloopen	07
5. Personeel en organisatie	10
6. Toerist Informatie Hindeloopen	13
7. Collectiestraat	13
8. Vieren en herdenken 100 jaar museum	14
9. Algemene Verordening Gegevensbescherming	17
10. Onderhoud gebouw en installaties	17
11. Financiën	17
12. Activiteitenplan	20
13. Bestuur Hidde Nijland Stichting Hindeloopen	22
14. Samenwerking musea	22
15. Cultuurplein Súdwest-Fryslân	23
16. Wisseltentoonstellingen	23
17. Aanwinsten collectie	24
18. Restauraties	26
19. Netwerken en contacten	26
20. Lezingen	26
21. Kinderactiviteiten en educatie	30
22. Groepsbezoek, rondleidingen en stadswandelingen	32
23. Trouwlocatie	32
24. Werkgroepen Vereniging Vrienden van Museum Hindeloopen	34
25. Personele bezetting	35

Foto voorkant door Tryntsje Nauta en Heleen Hajtema, in opdracht van Merk Fryslân.
Met dank aan Merk Fryslân voor het ter beschikking stellen van de foto.

1. ALGEMEEN & VOORAF

Aan de vooravond van het 100-jarig bestaan (1919 – 2019) van Museum Hindeloopen beleefde het museum een uniek en een bijzonder verslagjaar 2018.

Het museum trok in het afgelopen jaar veel meer bezoekers dan voorgaande jaren. De stad Hindeloopen en het museum mochten meer dan 9500 bezoekers verwelkomen. Een stijging van dertig procent.

Wat was er dan zo bijzonder? Het prachtige weer en een bijzondere zomer hebben daaraan zeker hun bijdrage geleverd. Ook het effect van Leeuwarden – Friesland 2018 Culturele Hoofdstad en de opvoering van het spektakel “Het Fluitschip” in het kader van Under de Toer een bijzonder kunst- en mienshipsproject - trok in Hindeloopen heel veel aandacht. Ook de nabijheid van 1 van de 11 Fonteynen was een “lokkertje” voor het museum.

Per 1 juli 2018 werd er overeenstemming bereikt om het VVV – Hindeloopen – het Toerist Informatie Punt (TIP) over te nemen. Promotie Hindeloopen was niet meer in staat het TIP te runnen. Een geweldige opsteker voor het museum!

Hoogtepunten waren verder het bezoek van de Minister van OCW, mevrouw mr. drs. I.K. van Engelshoven. Haar Cultuurbeleid 2018 – 2022 is mede geïnspireerd op het Hindelooper Erfgoed en het Kenniscentrum van de Hindelooper Cultuur. Ook Prinses Mabel kwam met een delegatie langs in het museum.

Tenslotte trok Provinciale Staten van Fryslân een bedrag van € 500.000,- uit om Museum Hindeloopen eigentijds en toekomstbestendig te maken. Bovenstaande geeft ons een prachtige inspiratie om in 2019 het honderdjarig bestaan te vieren en te herdenken.

MUSEUM HINDELOOPEN

Museum Hindeloopen is een geregistreerd museum. Het museum heeft opnieuw aangetoond om op verantwoorde wijze de museale taak te vervullen.

Het museum wordt geëxploiteerd door de Hidde Nijland Stichting Hindeloopen. Het bestuur van de stichting heeft een museumbeleidsplan geformuleerd voor de periode 2016 – 2022.

Het afgelopen jaar en de komende jaren is het beleid gericht op de uitbreiding van het museum en een vernieuwing van het museumconcept: het verder ontwikkelen van een kenniscentrum voor de Hindelooper cultuur en erfgoed. Museum Hindeloopen gaat geheel veranderen en zich aanpassen aan de hedendaagse eisen van toeristische en de recreatieve vraag. De collectie van het Hindelooper cultureel erfgoed zal in een nieuw belevingsconcept worden gepresenteerd en met meer marketingactiviteiten een veel groter toeristisch potentieel aanboren. Daarom presenteren wij ons als museum in het Afsluitdijk Waddencentrum. Het groot aantal bezoekers kan daar kennis maken middels een promotiefilm met ons museum.

COLLECTIE

Museum Hindeloopen is een museum over de stad Hindeloopen en de woon- en leefcultuur van deze stad in voorgaande eeuwen. Het verhaal dat het museum vertelt, leeft nog altijd. De oude cultuur is vandaag de dag nog sterk aanwezig. De totale collectie omvat meer dan 9000 objecten. Hiervan is ongeveer 95% eigendom van de gemeente Súdwest-Fryslân, maar in langdurig bruikleen gegeven aan de stichting. Topstukken zijn onder andere de drie Hindelooper kamers, twee zilveren avondmaalbekers, schilderijen van Christoffel Bisschop, een Hindelooper beschilderde wieg en een bruidswentke van rood-witte sits. De collectie bevat verder vele waardevolle en unieke objecten.

MISSIE STICHTING

- De juridische entiteit van ons museum is Hidde Nijland Stichting – Hindeloopen, en exploiteert Museum Hindeloopen.
- Het museum is een permanente instelling voor de Hindelooper kunst en cultuur ten dienste van de gemeenschap en haar ontwikkeling, toegankelijk voor het publiek, niet gericht op het maken van winst, die de immateriële en materiële getuigenissen van de mens en zijn omgeving verwerft, behoudt, wetenschappelijk onderzoekt, presenteert en hierover informeert voor doeleinden van studie, educatie en genoegen. Tevens wil het museum een kenniscentrum zijn van het Hindelooper erfgoed.
- Het verrichten van alle verdere handelingen, die met het vorenstaande in de ruimste zin verband houden of daartoe bevorderlijk kunnen zijn.
- Hidde Nijland Stichting Hindeloopen is door de belastingdienst aangemerkt als Algemeen Nut Beogende Instelling (ANBI) met culturele status.

- Het doel te verwezenlijken zoals verwoord door Hidde Nijland zelf en bepaald is in de akte van schenking van 16 juli 1919 in Leeuwarden:

- Het volgen van de gedragslijn voor museale beroepsethiek
- Het periodiek opstellen van een beleidsplan voor het museum
- Het periodiek opstellen van een collectieplan voor het museum en
- Het houden aan het reglement Museum Registratie.

Hindeloopen, 29 maart 2019

Jelle Brouwer,
Directeur

2. BELANGSTELLING

De belangstelling voor Museum Hindeloopen valt af te leiden uit het onderstaande overzicht:

	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Kinderen	556	610	539	522	541	825
Volwassenen	6.600	6.622	6.462	6.692	6.676	8.750
Totaal	7.156	7.232	7.001	7.202	7.217	9.575

In het verslagjaar trok het Museum en de stad Hindeloopen een recordaantal bezoekers. Een stijging van meer dan 30% ten opzichte van voorgaande jaren.

3. HET MUSEUM

Hidde Nijland, geboren in 1853 te Leeuwarden, Was een verwoed kunst- en antiekverzamelaar. Al op jonge leeftijd begon hij met het verzamelen van Hindelooper voorwerpen. Zijn collectie groeide zo sterk, dat hij in zijn huis in Dordrecht een complete Hindelooper kamer kon inrichten. In 1917 bood het echtpaar Nijland hun verzameling aan de gemeente Hindeloopen aan, op voorwaarde dat deze tentoongesteld zou worden in het oude stadhuis uit 1683.

Op de eerste verdieping werd een Hindelooper huis gereconstrueerd met de wereldberoemde, unieke stijlkamers. Op 16 juli 1919 werd Museum Hidde Nijland Stichting geopend, op dit moment een van de oudste musea van Fryslân.

Willen wij alle doelstellingen, zoals die zijn verwoord en vastgesteld in ons Beleidsplan 2016 - 2022, waarmaken, dan zullen wij de wijziging van het huidige museumconcept en de daaraan noodzakelijke uitbreiding en verbouw voor 2022 moeten realiseren.

4. VERNIEUWING MUSEUM HINDELOOPEN

Op donderdag 28 mei 2015 brachten wij onze vernieuwingsplannen rond ons Museum Hindeloopen voor het eerst naar buiten. Ook in 2018 is met voortvarendheid gewerkt aan de realiseren van dit project.

Uitgebreid beschreven wij voor de Provincie Friesland en de Bankgiroloterij hoe de nieuwe functie van het sinds 1919 in Hindeloopen gevestigde museum eruit zou moeten zien. Eigentijds, toegankelijk voor een breder en jonger publiek, maar ook als een belangrijke economische impuls voor de recreatie en het toerisme in de Zuidwest Friesland en daarmee in Hindeloopen.

Bijna alle fracties van Provinciale Staten, alsmede de Bankgiroloterij, hebben een bezoek gebracht aan het museum. Er werd volledig opening van zaken gegeven over het project, het ontwerp en de financiering van het vernieuwde museum.

Het ontwerp heeft de instemming van de Provinciale welstandscommissie Hûs en Hiem, de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed, en de afdeling Ruimtelijke Ordening van de gemeente SWF. Deze instanties gaven groen licht om verdere uitwerking te geven aan de plannen.

GEWIJZIGDE AANPAK EN FINANCIËN

Wij hebben een overleg gehad met de BGL naar aanleiding van hun afwijzing van de eerdere aanvraag in 2017. Een reden tot afwijzing was destijds het ontbreken van de harde toezegging van de provincie, maar ook het gevraagde bedrag in relatie tot de omvang van het project als geheel maakte de aanvraag weinig kansrijk. Daar hebben wij goed naar geluisterd en inmiddels een nieuw dekkingsplan opgesteld en een nieuwe aanvraag voor 15 september 2018 ingediend.

De veranderingen gaan uit van een andere aanpak van het project en luiden als volgt:

- De voorheen begrote renovatie van het Rijksmonument wordt later en gefaseerd uitgevoerd en zal qua begroting niet in ons vernieuwingsplan thuishoren, doch in de exploitatiebegroting onder de post onderhoud gebouwen worden geactiveerd. De projectbegroting daalt hiermee met ruim € 200.000,- ten opzichte van de eerdere cijfers.
- Het nu aan de BGL gevraagde bedrag zal ingezet worden voor de nieuwbouwwerkzaamheden.
- De inrichtingsbegroting is gereduceerd van € 550.000,- naar € 275.000,-, een verlaging van € 275.000,-. Onze nieuwe conservator heeft andere inzichten en kan met dit budget een verantwoord inrichtingsplan realiseren.

1. Het bestuur besluit gezien bovenstaande de projectbegroting te verminderen met €475.000,- naar €1.980.000,-, waardoor een toekenning van de BGL meer in verhouding is met wat zij gebruikelijk vinden.

PROVINCIE FRIESLAND

In haar vergadering van 14 november 2018 besluiten de Provinciale Staten van Friesland om in de begroting 2019 eenmalig een bedrag van € 500.000,- te reserveren als cofinanciering voor het realiseren van het plan en daardoor het Museum Hindeloopen eigentijds en toekomstbestendig te maken. Museum Hindeloopen heeft een bovenregionale uitstraling en is belangrijk voor de toeristische en recreatieve ontwikkeling in de regio langs de IJsselmeerkust.

GEMEENTE SÚDWEST-FRYSLÂN

In mei 2017 hebben wij alle raadsfracties in onze gemeente ontvangen in het museum en onze plannen gepresenteerd. Eén en ander heeft geresulteerd in een besluit van de gemeenteraad van Súdwest-Fryslân een bedrag van € 300.000,- te reserveren in de ontwikkelagenda 2017 – 2022 voor het museum. Daarnaast wordt een bedrag van € 400.000,- in het vooruitzicht gesteld voor overdracht en onderhoud van het Rijksmonument. Met deze ontwikkelingen is een grote stap gezet om de Bankgiroloterij meer dan alleen maar te interesseren in dit project. Wij wachten hun besluit in februari 2019 af.

INFORMEREN INWONERS EN ONDERNEMERS VAN HINDELOOPEN

Op vrijdag 7 december 2018 zijn de ondernemers in Hindeloopen uitgenodigd voor een tweede informatieavond. Zij zijn bijgepraat over de ontwikkeling van het project en de verdere planning. Zij vinden dat de plannen een goede regionale uitstraling heeft en belangrijk zijn voor de toeristische en recreatieve ontwikkeling van Hindeloopen.

Eenzelfde avond wordt op vrijdag 14 december 2018 georganiseerd voor de inwoners van de stad Hindeloopen. Zij zijn over de voortgang en de planning eveneens geïnformeerd. Zij vinden dat Hindeloopen trots kan zijn op de ontwikkelingen. Met de naaste burens vindt nog overleg plaats om nog een tweede maal een nadere toelichting te geven over het ontwerp van het project.

5. PERSONEEL EN ORGANISATIE

De organisatie van het museum heeft vaste vormen aangenomen en staat voor de komende jaren vast. Per 1 januari 2018 heeft Museum Hindeloopen de conservator in eigen dienst. Het budget hiervoor ten opzichte van personele inzet is overgeheveld van de gemeente naar de Hidde Nijland Stichting Hindeloopen. Onderstaande medewerkers zijn in dienst van Hidde Nijland Stichting Hindeloopen en zijn werkzaam in het museum:

Jelle Brouwer

Directeur in tijdelijke dienst en 0,2 fte

Maurice Wery

Conservator in tijdelijke dienst en 0,5 fte

Alletta Hartholt

Bestuur – en secretariaatsmedewerker in vaste dienst voor 0,6 fte en met een tijdelijke uitbreiding van 0,11 fte in de zomermaanden als baliemedewerkster.

Dicky Albada

Baliemedewerker in tijdelijke dienst 0,28 fte

Betty Klijnstra

Baliemedewerker in tijdelijke dienst 0,36 fte.

Daarnaast kent het museum vrijwillige medewerkers met en zonder vergoeding.

Medewerkers met een vrijwilligersvergoeding: dit betreft vrijwillige baliemedewerkers. Zij krijgen een belastingvrije (in 2018 maximaal € 1.500,- per jaar) vergoeding. De ratio komt voort uit het feit dat deze vrijwilligers worden ingeroosterd en er een prestatie wordt verwacht die op alle onderdelen gelijk is aan vaste medewerkers.

Medewerkers zonder financiële vergoeding. Het museum krijgt wekelijks hulp van vrijwilligers bij het onderhoud van het gebouw, collectie registratiewerkzaamheden, rondleidingen en vrijwilligers in de werkgroepen namens de Vereniging Vrienden van het museum.

Daarnaast nemen de twee baliemedewerkers tevens ook lichte schoonmaakwerkzaamheden voor hun rekening, van 1 april tot en met 31 oktober, de maanden dat het museum is geopend.

De zwaardere schoonmaakwerkzaamheden worden deels uitbesteed aan een extern schoonmaakbedrijf uit de regio.

Medewerkers en vrijwilligers namen ook deel aan scholing en deskundigheidsbevordering. Jaarlijks vindt er een evaluatie plaats door de directie met het personeel en de vrijwilligers.

Voor de jaarlijkse opening op 1 april wordt alles weer gepoetst en geboend, tot in de kleinste details, door onze vrijwilligers. Grote dank daarvoor! Vrijwilligers zijn onmisbaar voor het museum.

Functioneringsgesprekken vinden plaats met medewerkers en vrijwilligers. Deze gesprekken worden eens in de twee jaar gehouden.

Museum Hindeloopen heeft een functiewaardering en bijbehorende inschaling. Er geldt een eenvoudig systeem van functietypering met daaraan gekoppelde beloningsrichtlijn. Bij de functiewaardering voor personeel en vrijwilligers wordt de Museum CAO gevolgd.

Op 12 december 2018 zijn partijen het eens geworden over de verlenging van de Museum CAO 2018 – 2020:

- De salarissen worden per 1 oktober 2018 verhoogd met 2,25%.
- Per 1 oktober 2019 volgt een verhoging van 2,5%.
- De eindejaarsuitkering met ingang van 2019 verhoogd met 0,25% naar 3,4%.

De salaris- en personeelsadministratie wordt uitgevoerd door een extern salarisbureau MTN-accountants te Groningen. Ook de aangifte van de maandelijkse loonheffing voor de Belastingdienst wordt door dit bureau verzorgd. Formatie en klokuren per week:

- Directeur 07.20 klokuren per week 0,20 fte
- Conservator 18.00 klokuren per week 0,50 fte
- Adm. bestuur. medew. 25.00 klokuren per week 0,69 fte
- Baliemedewerkers 23.00 klokuren per week 0,64 fte
- Baliemed. vrijwilligers 20.00 klokuren per week 0,56 fte

De baliemedewerkers hebben een dienstverband van 1 april - 1 november tijdens de openingstijden van Museum Hindeloopen.

VRIJWILLIGERSBELEID

Het museum is deels ook een vrijwilligersorganisatie. Vrijwilligers en vaste medewerkers zorgen voor de collectie en bieden diensten aan het publiek. Het museum kan beschikken over 25 vrijwilligers en 135 vrienden van de Vereniging Vrienden van het Museum. Zij voeren alle noodzakelijk taken uit. Door hun participatie in de diverse werkgroepen beïnvloeden zij mede de koers van het museum. Evaluatie en overleg vinden een aantal keren per jaar plaats

Taakomschrijvingen zijn bekend bij de vrijwilligers. Jaarlijks worden er functie- en werkgesprekken gehouden. Motivaties om actief te worden voor het museum zijn doorgaans: bewondering voor Museum Hindeloopen, relaties met andere vrijwilligers, behoefte aan sociaal contact of het vervolg van een bezoek aan het museum. Werving geschiedt doorgaans via persoonlijke benadering en nieuwe vrijwilligers komen veelal uit persoonlijke netwerken van de huidige vrijwilligers of medewerkers.

Het is belangrijk dat vrijwilligers op de hoogte zijn van wat er binnen Museum Hindeloopen gebeurt. Zij moeten beschikken over voldoende informatie om goed te kunnen functioneren en om betrokken te blijven bij de organisatie. Dit gebeurt zowel schriftelijk als middels overleg en evaluatie. Eenmaal per jaar wordt er een personeel- en vrijwilligers dag gehouden met een cultureel en toeristisch tintje.

ONTWIKKELINGEN 2018 IN MUSEUM HINDELOOPEN

Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap bezocht op vrijdag 17 augustus 2018 Museum Hindeloopen. Zij ging daarmee in op een uitnodiging van met museumbestuur in maart van dit jaar gedaan. Aanleiding was de aanbieding van haar Cultuurbrief 2018 in Rotterdam, waarbij zij aangaf 'hoe cultuur een verbindende kracht in de samenleving kan zijn'. De rijkdom van het Hindelooper erfgoed en de Hindelooper kamers noemde zij als sprekend voorbeeld. De minister stelde zich op de hoogte van de vernieuwingsambities van het museumbestuur. Naast de presentatie van de plannen kon de minister kennis maken met een demonstratie ambachtelijk schilderen (decoratiekunst) en een demonstratie Hindelooper klederdracht. Een bijzondere ontmoeting!

TOURIST INFO HINDELOOPEN

Per 1 juli 2018 is het Toerist Informatie Punt 'TIP' gevestigd in Museum Hindeloopen. Door een te kort aan vrijwilligers was alleen zaterdags en zondags het TIP open in de stad. Het bestuur van Promotie Hindeloopen heeft het museum gevraagd om het TIP in het museum te vestigen en open te zijn voor zeven dagen in de week. De directie heeft graag aan dit verzoek voldaan, omdat nu elke dag de bezoeker terecht kan voor vragen en informatie over Hindeloopen en de regio Zuidwest Friesland.

Voor alle toeristische vragen over de regio en Hindeloopen kunnen de bezoekers nu terecht bij Museum Hindeloopen, Dijkweg 1 te Hindeloopen. Ook de naamsbekendheid van de Hindelooper ondernemers kan middels het Toeristisch Informatie Punt uitgedragen worden.

Toeristen en recreanten kunnen er verder terecht voor informatie over wandelen, fietsen, varen en evenementen in de regio. Er is ook veel foldermateriaal, boordevol inspiratie en tips. Het assortiment bestaat verder uit cadeaubonnen, wandel-, fiets- en waterkaarten met diverse routes. Een unieke samenwerking tussen het TIP en Museum Hindeloopen.

6. COLLECTIESTRAAT

Museum Hindeloopen beheert ongeveer 9000 objecten. De zorg voor deze collectie wordt door de stichting gezien als één van haar meest belangrijke taken (jaarverslag 2017). De eisen die worden gesteld aan een geregistreerd museum, veronderstellen een collectie die op hoofdlijnen volledig beschreven en gedocumenteerd is.

De museumregistratie stelt als eis dat al deze gegevens aanwezig zijn in een centraal, digitaal registratiesysteem. Voor Museum Hindeloopen wordt hiervoor gebruik gemaakt van het programma Adlib. Echter, de huidige registratie is niet helemaal compleet maar ook decentraal. Wordbestanden, foto's, mappen, notities worden gebruikt om de collectie te registreren.

Om alle uitdagingen aan te kunnen gaan, zou een deel van de collectie in één keer goed beschreven dienen te worden. Het gaat hier om het compleet krijgen van registratie. Het inrichten van een 'collectiestraat' is een efficiënte manier om de registratie in korte tijd op orde te krijgen.

In de collectiestraat wordt ieder object in een lopende band situatie beschreven, gefotografeerd, gemeten en beoordeeld (ontzamelen!). Hiervoor wordt een centrale werkplek in het museum ingericht – bijvoorbeeld een lange tafel – waarbij één voor één de objecten worden geregistreerd. Hiervoor werken meerdere medewerkers van het museum tegelijkertijd samen, waarbij eenieder één of twee taken voor zijn of haar rekening neemt. Dit is een omvangrijk en arbeidsintensief project. De komende jaren werkt het museum aan de realisatie hiervan.

7. UITDAGINGEN VOOR DE TOEKOMST

Museum Hindeloopen heeft zich middels het project 'Kolleksjes Tichtby' geëngageerd om minstens 2500 objecten digitaal via haar website raadpleegbaar te maken. De projectgelden hiervoor zijn toegekend en reeds uitgegeven. Het museum streeft ernaar eind 2019 het product van deze inspanningen middels de website van het museum openbaar te maken.

Wanneer het museum overgaat tot nieuwbouw, zal er een zinnige inschatting van de benodigde depotruimte gemaakt dienen te worden. Op basis van een goede collectieregistratie kan een zinvol voorstel worden gedaan voor een nieuwe depotruimte. Het is daarom belangrijk om te blijven werken aan een goede en up-to-date collectieregistratie.

Voor het realiseren van tentoonstellingen, bruikleenverkeer en voor studiedoelinden – hoofdtaken van het museum – is een goed doorzoekbare en terug te vinden collectie bovendien onmisbaar.

8. VIEREN EN HERDENKEN 100 JAAR MUSEUM HINDELOOPEN

Aanleiding

Op 16 juli 2019 bestaat Museum Hindeloopen 100 jaar. Hidde Nijland, ondernemer en verzamelaar, schenkt zijn collectie Hindelooper volkskunst in 1917 aan de stad Hindeloopen. Na twee jaar voorbereiding opent het museum op 16 juli 1919 haar deuren. Bestuur en directie staan graag stil bij dit bijzondere jubileum. De ontstaansgeschiedenis van ons museum onderscheidt ons van de vele andere Friese musea. Bovendien in 2019 zal duidelijk worden wanneer en in welke vorm de 'vernieuwbouw' van ons museum plaats zal vinden. Trots terugkijken waarom men in het verleden een 'Museum Hindeloopen' stichtte, gaat hand in hand met vooruit kijken en aantonen waarom ons museum tot de 'buitencategorie' – aldus gedeputeerde Sietske Poepjes - behoort.

Uitdaging

Destijds vond men het de moeite waard om een Hindelooper museum op te richten. Honderd jaar later moet het museum opnieuw laten zien relevant te zijn. De presentatie van Museum Hindeloopen als centrum voor de Hindelooper cultuur en Hindelooper erfgoed kan gedurende dit jubileumjaar voor het eerst breed uitgedragen worden. De uitdaging is om onze boodschap voor een zo breed mogelijk publiek aantrekkelijk te maken. Een publicatie, een symposium, een tentoonstelling, restauratie van twee historische schilderijen en een zomeravondpalet – gaan samen met publieksactiviteiten en lezingen – met hulp van onze Vereniging Vrienden van het Museum Hindeloopen.

Wat gaat er gebeuren?

- De uitgifte van een boek over de stichter van ons museum, Hidde Nijland.
- Bijzondere aandacht in het museum voor de stichter Hidde Nijland
- Symposium en lezingen over de cultuur en erfgoed van Hindeloopen
- Zomeravondpalet in teken van 100 jaar Museum Hindeloopen
- Restauratie van twee geschilderde portretten van Hidde Nijland
- Realisatie van de tentoonstelling "Sits, een wereldproduct in Hindeloopen" met daarin tientallen zelden getoonde objecten uit de oorspronkelijke schenking van Hidde Nijland.

Publicatie boek

Een eenvoudige, in eigen beheer uit te geven publicatie waarin met behulp van enkele gastauteurs aandacht wordt besteed aan de Friese familiegeschiedenis van Hidde Nijland, het Dordrechts Museum, het Zuid-Afrikaans Museum, Hidde Nijland als verzamelaar van volkskunst, van Gogh, omgang met moderne kunstenaars, zijn kunstzinnige zoon Dirk Hidde Nijland, hernieuwde aandacht voor Hindeloopen, het ontstaan van het museum, zang- en dansgroep Aald Hielpen, de vier Hindelooper schilders en de Hidde Nijland Stichting Hindeloopen.

Restauratie historische portretten Hidde Nijland

Voor zowel de publicatie als de tentoonstelling is het van belang dat beide stichtersportretten in de eigen collectie van Museum Hindeloopen worden gerestaureerd. Deze portretten zijn geschilderd door gerenommeerde kunstenaars. Het portret door Jozef Israëls dateert uit 1902, het andere portret is geschilderd door Dirk Hidde Nijland, "zoon van" en dateert uit 1919. De restauratie wordt uitgevoerd door mevrouw Patricia Ortize uit Zoetermeer bij The Art Clinic.

Hidde Nijland in het museum

In het museum wordt een kleine tentoonstelling ingericht rondom Hidde Nijland. Hiervoor wordt gebruik gemaakt van de eigen collectie en worden er relevante bruiklenen uit Dordrecht getoond. Zowel het portret door Jozef Israëls als het portret door zijn zoon Dirk Hidde Nijland.

Symposium en lezingenmiddag

De publicatie en de kleine tentoonstelling kunnen gelijktijdig worden gepresenteerd gedurende een symposium en lezingen in Museum Hindeloopen. De gastauteurs van de publicatie houden drie of vier lezingen over Hidde Nijland, zijn collectie, zijn museum, de Hindelooper cultuur en erfgoed.

Zomeravondpalet

In overleg met de Vereniging Vrienden van Museum Hindeloopen wordt gedurende het zomeravondpalet aandacht besteed aan het honderd jarig bestaan van het museum. Over de precieze invulling moet nog overleg plaatsvinden. Vanuit het museum bestaat het idee van een nachtelijke laser- en lichtshow waarbij het verhaal van Hidde Nijland, zijn verzameling en Hindeloopen wordt geprojecteerd op het museumgebouw en de Grote Kerk.

TENTOONSTELLING SITS, EEN WERELDPRODUCT IN HINDELOOPEN

In overweging wordt genomen om een grote tentoonstelling te presenteren. Een tentoonstelling met een sterke inhoudelijke binding met de unieke Hindelooper cultuur. In verband met het 100-jarig bestaan is het werken met de eigen waardevolle collectie een voor de hand liggende keuze. De eigen collectie is op sommige vlakken van hoog niveau en nog niet bij een breed publiek bekend.

Een dergelijke 'verborgen schat' binnen de eigen collectie, is de textielcollectie. Met name de sitsen objecten, die deels onderdeel uitmaken van het Hindelooper kostuum, zijn aantrekkelijk voor een breed publiek. De kleurige, gebloemde stoffen zijn prachtig, vertellen bovendien een bijzonder verhaal over Oost - West interactie en laten hoe een wereldproduct een plek kreeg binnen de Hindelooper cultuur.

De objectenlijst kent uitsluitend objecten uit de eigen collectie. Een greep uit de lijst - veelal achttiende-eeuwse wentkes, kassekijntjes, mouwen, mutsen als onderdeel van het Hindelooper kostuum. Gordijnen, scheerdoeken, kussenslopen laten zien hoe sits ook een plaats in het Hindelooper interieur kreeg.

Ook eigentijdse ontwerpers laten zich inspireren door historische kostuums en passen sits toe in hun nieuwste creaties.

9. ALGEMENE VERORDENING GEGEVENSBESCHERMING

Per 1 juli 2018 is de Wet op de AVG van kracht geworden. Ook Museum Hindeloopen dient hieraan te voldoen en derhalve zijn er maatregelen genomen. Te denken valt aan een privacyverklaring op de website, het aangeven van bewaartermijnen van persoonsgegevens, beveiliging van de website en bewaking van gegevens van derden. Het kost het museum veel tijd en energie om uitvoering te geven aan deze maatregelen.

10. ONDERHOUD GEBOUW EN INSTALLATIES

De gemeente Súdwest-Fryslân is eigenaar van de gebouwen en de collecties. Daarom is in het verslagjaar regelmatig overleg geweest over het onderhoud van het gebouw en de installaties. Zo zijn er afspraken gemaakt over: controle en onderhoud van de elektrische installaties, buitenschilderwerk, lucht- en klimaatbehandeling in het museum en lekkages ten gevolge van het ontbreken van een overloop op de goot tussen de twee zadeldaken van het historische stadhuis.

11. FINANCIËN

Het boekjaar werd met een klein nadelig saldo ad € 1.551,- afgesloten, dit op een bedrijfsomzet van ad € 141.000,-. Vorig jaar was dat nog € 530,- positief. De entreegelden stegen in het verslagjaar met € 10.000,- een prachtig resultaat. Het lage BTW-tarief gaat per 1 januari 2019 omhoog van 6% naar 9%, zo lazen wij in de Miljoenennota 2019. Dit geldt ook voor Kunst en Cultuur. Dit houdt o.a. in: aanpassing van de administratie, wellicht aanpassing van de entreprijzen, tariefsverhogingen in offertes van diensten.

SAMENVATTING JAARRAPPORT 2018

BALANS PER 31 DECEMBER	2018	2017
VASTE ACTIVA		
Inventaris	1.145	0
Vlottende activa		
handelsgoederen	3.350	2.750
Vorderingen		
Debiteuren	450	250
Belastingen	1.502	221
Overige vorderingen	1.459	1.041
Liquide Middelen	16.556	20.612
	<u> </u> +	<u> </u> +
Totaal activa	24.462	24.874
PASSIVA		
Stichtingsvermogen	4.901	6.452
Voorziening aankoopfonds	6.282	6.282
Voorziening tentoonstellingen	7.500	0
Voorziening uitbreiding museum	1.234	2.970
Belastingen en sociale verzekeringen	2.746	2.671
Overige schulden	1.799	6.499
	<u> </u> +	<u> </u> +
Totaal passiva	24.462	24.874

STAAT VAN BATEN EN LASTEN OVER 2018**BATEN**

Netto-omzet	34.174	23.840
Overige bedrijfsopbrengsten	116.983	93.540
Inkoopwaarde van de omzet	-/- 10.300	-/- 17.646
	+	+
Som der Baten	140.857	99.734
Lasten		
Lonen en salarissen	77.620	48.554
Sociale lasten	9.610	7.443
Pensioenlasten	2.343	3.852
Overige personeelslasten	8.823	5.925
Afschrijvingen	102	0
Huisvestingslasten	18.458	17.991
Kantoorlasten	7.260	5.822
Verkooplasten	10.028	5.778
Algemene lasten	7.696	3.610
Rentelasten en bankkosten	468	229
	+	+
Som der lasten	142.408	99.204
Resultaat ultimo december 2018	-/- 1.551	530

12. VASTGESTELD ACTIVITEITENPLAN 2018

De cultuursector kenmerkt zich door grote diversiteit, maar voor ons museum geldt hetzelfde: het werken met gemengde financiering, risico, toezicht en verantwoording is zwaarder gaan tellen. Het bestuur is zich hiervan bewust en hanteert de Governance Code Cultuur.

De 9 basisprincipes van de code zijn op het bestuur van het museum van toepassing:

1. Het bestuur is verantwoordelijk voor het in acht nemen van de Governance Code Cultuur.
2. Het bestuur kiest het besturingsmodel van de organisatie bewust.
3. Het bestuur is verantwoordelijk voor de organisatie.
4. Het bestuur stelt rechtspositie en bezoldiging zorgvuldig vast en is hierover open.
5. Het bestuur legt zijn taken, verantwoordelijkheden en werkwijze vast.
6. Het bestuur is verantwoordelijk voor de samenstelling; hij waarborgt deskundigheid, diversiteit en onafhankelijkheid.
7. Het bestuur geeft tevoren aan welke inzet van de leden wordt verwacht.
8. Bestuurders vermijden elke vorm van belangenverstremeling.
9. Het bestuur is verantwoordelijk voor financieel beleid en risicobeheer door sluitende interne procedures en externe controle.

TAKEN EN PRESTATIEDOELEN:

- a. Het verzorgen van museale presentaties, kennisoverdracht en documentatie over de cultuur en historie van Hindeloopen.
- b. Beheer en instandhouding van nagenoeg gemeentelijke collecties.
- c. Beheer en instandhouding van gemeentelijk (rijks) monument – gebouwen.
- d. Het verzamelen en beheren van relevante collecties die betrekking hebben op de cultuur en historie van Hindeloopen.
- e. Het organiseren van educatieve activiteiten op het gebied van erfgoed van Hindeloopen.
- f. Het organiseren van seizoen verlengende activiteiten
- g. Meer inzetten op PR en marketing.
- h. Meer samenwerking met de andere 15 musea in de gemeente Súdwest-Fryslân.
- i. Grotere rol voor de Vrienden Vereniging van Museum Hindeloopen.
- j. Verdere ontwikkeling en inzet tot een recreatieve, toeristische en economische aanjager voor Hindeloopen en voor de gemeente.
- k. Inkomsten en uitgaven onderscheiden naar bedrijfstak, collectietaak en publiekstaak – verdeling 60%, 20% en 20%.

DAARAAN GERELATEERD ACTIEPLAN 2018:

- Ontvangen en begeleiden van 9000 bezoekers.
- Onderhoud en beheer van de gebouwen.
- Voeren van een verantwoord personeels- en financieel beleid.
- Realisatie en afronding project Kolleksjes Tichtby: digitalisering van Hindelooper schilderkunst en haar schilderijen en alle andere collectiestukken.
- Realisatie project Kolleksjes Tichtby: fotograferen van Hindelooper beschilderde objecten.
- Intensiveren promotie en marketingbeleid museum (aanstelling van vrijwilliger die hier intensief mee bezig gaat).
- Opstellen van een communicatie- en marketingplan in samenwerking medestudenten Hogeschool Leeuwarden.
- Houden van een wisselexpositie in Museum Hindeloopen: Hindelooper klederdracht.
- Verdere voltooiing documentatie van de Hindelooper collecties en kostuums.
- Start maken van ontzamelingsbeleid van de bestaande collectie.
- Begeleiden en scholing van de vrijwilligers van het museum.
- Conservering van collectie.
- Educatie met basisscholen in de gemeente Súdwest-Fryslân.
- Het houden van een viertal lezingen.
- Kinderenactiviteiten in voorjaars- en herfstvakantie.
- Wisselexpositie voor kinderen – basisschoolleerlingen.
- Organisatie museumweekend.
- Open monumentendag.
- Zomeravondpalet.
- Organiseren van groepsbezoek en rondleidingen.
- Exploitatie trouwlocatie gemeente Súdwest-Fryslân.
- Ondersteuning en beleidsadviezen bestuur Stichting Hidde Nijland.
- Concretisering van de veranderingen museumconcept en revitalisering van de gebouwen Museum Hindeloopen.
- Beoordelen van drie concept ontwerpen vernieuwing en herinrichting museum.
- Activiteiten ontwikkelen in het kader van Culturele hoofdstad Leeuwarden 2018.
- Werving geldmiddelen voor verandering museumconcept en revitalisering van de gebouwen.

13. BESTUUR HIDDE NIJLAND STICHTING HINDELOOPEN

In het verslagjaar vergaderde het bestuur op 20 april, 29 juni, 28 september, 11 oktober en 22 december. Daarnaast voerde het bestuur in maart in het museum gesprekken met bijna alle fracties van Provinciale Staten in Friesland. In de maanden juni en november was het bestuur aanwezig in het Provinciehuis en woonden een zestal Commissie- en Statenvergaderingen bij. Daarnaast werd overleg gevoerd met gedeputeerde Poepjes. Verder vonden zowel ambtelijke als bestuurlijke gesprekken plaats met de Gemeente Súdwest-Fryslân. Steeds weer werd het vernieuwingsproject van het museum aan de orde gesteld. Bij alle overleggen voelde het museumbestuur de betrokkenheid in alle gremia. Daarnaast was er overleg en contact met vele fondsen en stichtingen.

Tijdens de vergaderingen werd aandacht besteed aan en gesproken over:

- Vaststellen van de jaarrekening.
- De begroting en meerjarenraming 2018 – 2022.
- Het jaarverslag van de stichting en museum.
- Vernieuwingsproject en museumvisie voor de toekomst
- Meerdere wisseltentoonstellingen.
- Museumbeleidsplannen.
- Vacatures in het bestuur.
- Dekking van de investeringsplannen verbouw.
- Toekomstige exploitatie museum bij realisering plannen.
- Algemene Verordening Gegevensbescherming.
- Integratie TIP per 1 juli in het museum.

- Voorbereidingen Museum Hindeloopen 100 jaar.
- Inrichten van een collectiestraat.
- Herinrichting van de entreezaal van het museum.

Het bestuur stelde voor kandidaatsleden in het bestuur de volgende competenties en achtergronden vast, uitgaande van een maximum aantal van zeven leden in het stichtingsbestuur:

- a. Financieel, bedrijfskundig en zakelijk.
- b. Marketing, communicatie en promotie.
- c. Personeelszaken en regelgeving.
- d. Cultureel, Erfgoed en musea wereld.
- e. Algemeen, representatief, contacten overheid.
- f. Juridische zaken.
- g. Technische zaken en onderhoud.

14. STICHTING SAMENWERKING MUSEA ZUIDWEST-FRIESLAND

Bij de stichting zijn alle, nu 15 leden, musea uit de gemeente Súdwest-Fryslân aangesloten.

De stichting is als volgt georganiseerd:

- een stichtingsbestuur, bestaande uit drie personen;
- een werkgroep, waarin elk museum met een persoon uit het werkveld is vertegenwoordigd.

De initiatieven voor praktische samenwerkingsprojecten ontstaan in en worden uitgevoerd door de werkgroep.

15. CULTUURPLEIN SÚDWEST-FRYSLÂN

Museum Hindeloopen is lid/deelnemer van het Cultuurplein Súdwest-Fryslân. Een grote gemeente als SWF verdient het om een breed verankerd cultureel plein te hebben.

Waarom zijn wij lid:

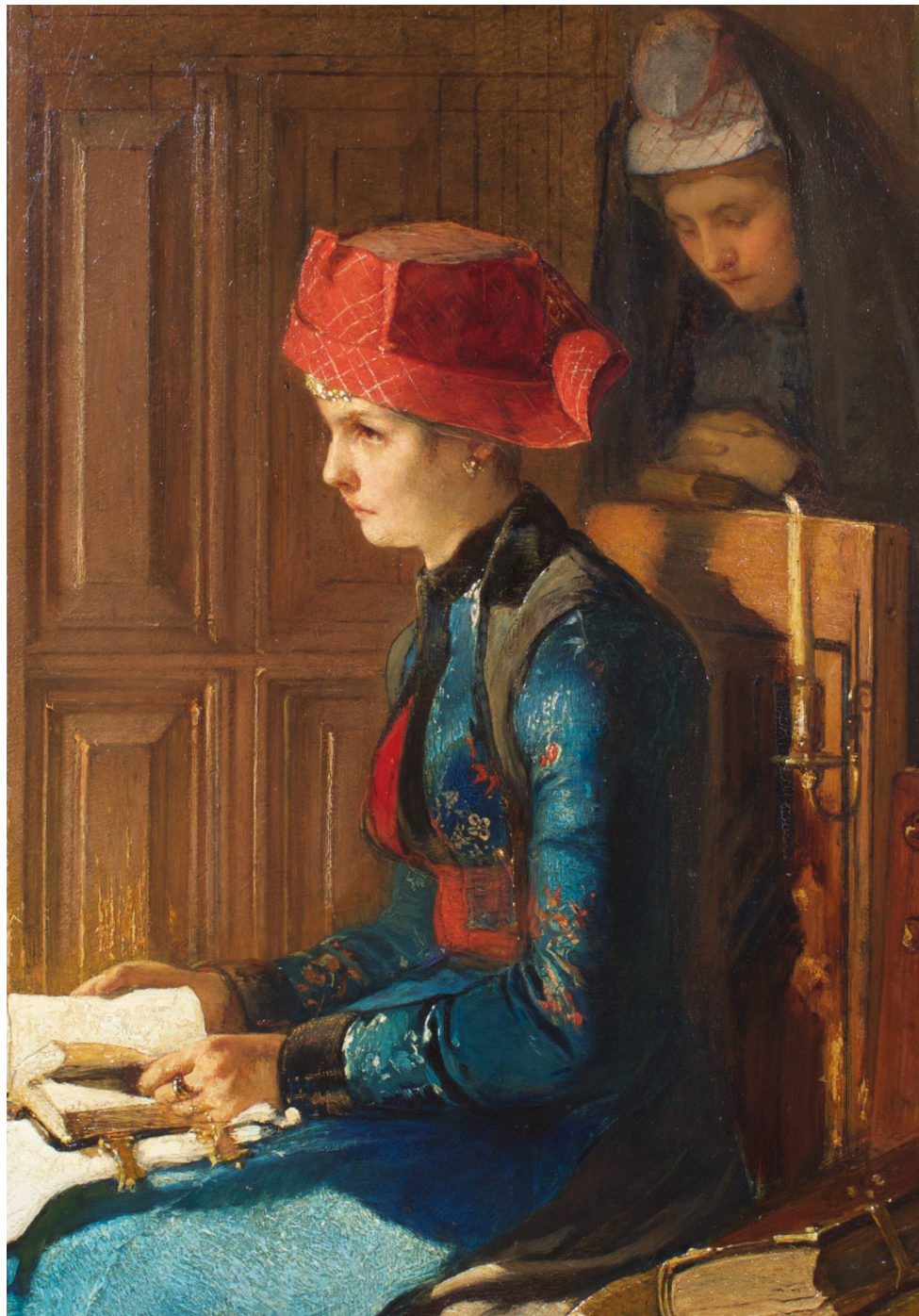
kunst en cultuur neemt binnen een ondernemende gemeente een onmisbare positie in. Voor de identiteit van de gemeente is een bloeiende kunst- en cultuursector van cruciaal belang. Kunst en cultuur leveren de ingrediënten voor een boeiend en bindend gemeenteklimaat voor bewoners, werkenden, bedrijven en recreanten. Cultuurplein SWF ziet zichzelf dan ook als de ideale adviseur en gesprekspartner van het gemeentebestuur op het terrein van kunst en cultuur

16. WISSELTENTOONSTELLINGEN

Het museum heeft dit jaar drie tijdelijke tentoonstellingen georganiseerd. Het museumseizoen werd geopend met een tentoonstelling van het werk van drie Friese kunstenaars, 'Friesche verf in Hylpen' (1 april - 3 juni 2018). Evert van Hemert, Hiske Wiersma en Hendrik Elings toonden schilderijen en beelden waarin het Friese landschap centraal stond. De tentoonstelling werd feestelijk geopend door wethouder Stella van Gent.

In de zomermaanden (10 juni - 10 september 2018) waren de beelden van Rob van Bergen te zien in de tentoonstelling 'Tijdloze schoonheid'. Robs beelden zijn gemaakt van eenvoudige chamotteklei, maar van een internationale allure. Zijn sprekende portretten lijken weggelopen uit een Italiaanse commedia dell'arte maar blijken in werkelijkheid

buren en bekenden van de kunstenaar te zijn. Het seizoen werd afgesloten met een echte Hylper tentoonstelling, waarbij het museum hulp kreeg van de Historische werkgroep van het museum. De tentoonstelling 'Stad in het hart' toont Hindeloopen door de ogen van vier Hindeloopers. Een divers beeld van een stad waar veel hetzelfde is gebleven, maar waar ook veel verandert, zo blijkt uit de getoonde stadsgezichten. De bezoeker wordt nadrukkelijk uitgenodigd om na de tentoonstelling zelf – met een geschreven toelichting – de stad te gaan verkennen.

17. AANWINSTEN COLLECTIE

Het museum heeft twee objecten toegevoegd aan de collectie: een geborduurde merklap van de familie Tjebbes gemaakt rond 1800 en een hangkastje gemaakt door de firma A. Roosje rond 1900. De merklap is geschonken door een particulier. Het wandkastje is geschonken door het Fries Museum. Het wandkastje vervangt een langdurig bruikleen van het Fries Museum. Dit bruikleen uit de collectie van de schilder Christoffel Bisschop (1828-1904) moest helaas terug naar de eigenaar.

De komende jaren zal het museum meer aandacht hebben voor de instandhouding of juist ontzaming van de bestaande collectie dan voor het verwerven van nieuwe collectie. 'Verzamelen voor het depot' komt op dit moment het museum en het publiek niet ten goede. Bijzondere stukken die een onbetwiste verrijking vormen voor de collectie, zullen natuurlijk wel verworven worden.

18. RESTAURATIES

In opdracht van het museum en in overleg met de conservator heeft restaurator Patricia Ortiz een inschatting gemaakt van te verwachten en gewenste restauraties aan de schilderijen van Museum Hindeloopen. De komende jaren kunnen naar urgentie en beschikbaarheid van middelen schilderijen uit dit overzicht worden gerestaureerd. Dit jaar is gestart met de restauratie van twee portretten van Hidde Nijland. Ze waren dringend aan restauratie toe.

19. NETWERKEN EN CONTACTEN

Namens het museum heeft de directeur zitting in onderstaande overleggen, netwerken en stichtingen:

- Lid stichtingsbestuur Cultuurnetwerken Súdwest-Fryslân scholen en aanbieders in de gemeente Súdwest-Fryslân te Sneek
- Bestuur Stichting Immaterieel Erfgoed Hindeloopen te Hindeloopen
- Cultuurplatform SWF, een platform voor samenwerkende cultuurinstellingen in de gemeente Súdwest-Fryslân.

Namens het museum heeft de conservator zitting in onderstaande overleggen, netwerken en stichtingen:

- Bestuurslid Je Maintiendrai Nassau, Zeist - Apeldoorn
- Secretaris sectie Historische musea, Nederlandse Museumvereniging, Amsterdam

20. LEZINGEN

Trekschuiten, beurtschepen en binnenvaart door Meindert Seffinga

Buitenlanders die in de 17de eeuw op reis waren in Nederland, waren zeer onder de indruk van de trekschuiten en trekvaarten. Dit unieke en uiterst betrouwbare stelsel van openbaar vervoer werd ook in Friesland uitgerold. De eerste Friese trekschuit voer in 1646 tussen Harlingen en Leeuwarden.

Meindert Seffinga, directeur van het Fries Scheepvaartmuseum te Sneek, belicht in zijn lezing waarom de trekschuit zo uniek was en waarom steden er veel geld voor over hadden om ook een trekschuit te laten varen.

Beurtschepen waren vergelijkbaar met trekschuiten. Samen vormden ze de infrastructuur, die groei en welvaart mogelijk maakten in de waterrijke gewesten Holland en Friesland in de 17de en 18de eeuw. Bij de beurtvaart zal Seffinga ook aandacht besteden aan de beurtdiensten vanuit Hindeloopen. De zeilende binnenvaart speelde daarnaast eeuwenlang een belangrijke rol in het vervoer van vracht. Bijna elk dorp in Friesland was in de 19e en het begin van de 20e eeuw via het wijdvertakte vaarwegennet per schip bereikbaar. Maar waren de Friese binnenschippers ook beurtvaarders? En hoe leefden en werkten ze aan boord van hun schip?

Allemaal vragen, die beantwoord zullen worden door Meindert Seffinga in zijn lezing op zondag 21 januari om 15.00 uur in Museum Hindeloopen. De belangstelling voor deze lezing was zo groot dat wij 21 januari niet iedereen een plekje konden geven. Daarom kwam Meindert Seffinga op 3 november 2018 nog een keer langs om voor nogmaals een uitverkocht museum deze lezing te herhalen. Hulde en grote dank!

Water in Fryslân door Karel Gildemacher

Fryslân is een waterland bij uitstek. 's Zomers gaan we graag het water op voor allerlei vormen van watersport en 's winters beleven we er, als het even kan, veel schaatsplezier. Maar het water biedt nog zoveel meer.

Karel Gildemacher is een toegankelijk verteller en zal tijdens zijn lezing een gevarieerd beeld schetsen van het Friese waterlandschap. Opvallend is de brede strook met grote en kleine meren, poelen en plassen die dwars door de provincie van Stavoren naar Burgum loopt. Daartussen en er omheen ligt een groot en fijn vertakt netwerk van kanalen, vaarten en

sloten waardoor alles met elkaar in verbinding staat. Al die vaarwateren en -wegen hebben een eigen levensverhaal. Gildemacher gaat o.a. in op het ontstaan ervan en de veranderingen door de eeuwen heen. Veel van het nu aanwezige water is door de natuur gevormd. Maar ook menselijke activiteiten zoals turf- en zoutwinning zijn van grote invloed geweest op het Friese landschap. Soms gaat de geschiedenis van het waterlandschap duizenden jaren terug, soms zijn de veranderingen van recente datum.

Gildemacher heeft zich tientallen jarenlang verdiept in alle ins en outs van de Friese binnenwateren, wat in 2015 resulteerde in zijn boek: Het Friese water. Hij laat ons delen in zijn enthousiasme over het Friese water dat zo mooi, afwisselend en onvoorspelbaar is. Het speelde en speelt nog steeds een grote rol in de landbouw, de scheepvaart en de visserij en daarmee in het leven van de Friezen. Zondag 18 februari, 15.00 uur in Museum Hindeloopen.

Staten, stinzen en buitenplaatsen in Fryslân. De wooncultuur van de Friese elite door Rita Radetzky

In de Middeleeuwen werd er in Fryslân menig gewapend conflict uitgevochten. De adel bouwde versterkte huizen, stinzen, waar zij veilig kon wonen. Er zijn honderden stinzen geweest, meestal gesitueerd op een terp. Na verloop van tijd werd de samenleving vredelievender en de gebouwen werden groter met meer vertrekken en meer comfort. Van deze adellijke complexen, de staten, zijn meerdere typen te onderscheiden.

Drs. Rita Radetzky, kunsthistorica, raakte gefascineerd door deze functionele, adellijke huizen en het luxe 19e-eeuwse vervolg erop. Begin februari nam de commissaris van de koning, Arno Brok, het eerste exemplaar van haar boek over dit onderwerp in ontvangst.

In de 18e en 19e eeuw zijn de meeste van de meer dan 500 staten en stinzen afgebroken. Maar er verrezen nieuwe landhuizen op het platteland en de rijke burgerij en de regenten volgden het voorbeeld van de adel. Hun huizen kregen de naam state, gecombineerd met de geslachtsnaam, zoals Rinia- of Dekemastate. Bij deze buitenplaatsen werden in de 19e eeuw fraaie landschapstuinen aangelegd, voorzien van bijzondere elementen en een opvallende plantengroei, de stinzenflora. Ook de interieurs werden steeds luxer en voorzien van o.a. imposante familieportretten. De talrijke bewoners van de staten hebben hun sporen nagelaten in de Friese geschiedenis, in de kerk of op de begraafplaats. Rita Radetzky vertelt in haar lezing over de architectuur, bewoners en tuinen van de voorname Friese woonhuizen door de eeuwen heen. Museum Hindeloopen, zondag 18 maart, 15.00 uur.

Het Hindeloopen van Joost Halbertsma: blauwdruk van een burgerbeschaving door Alpita de Jong

Dominee Joost Hiddes Halbertsma (1789-1869) was Fryslân met hart en ziel toegedaan. Geboren in Grou, in 1822 als dominee naar Deventer vertrokken, bleef hij zich interesseren voor de Friese geschiedenis, zoeken naar oude verhalen en onderzoek doen naar oude culturen. Zijn huis begon steeds meer op een museum te lijken doordat hij alles verzamelde wat met de Friese identiteit te maken had.

In 1816 trouwde hij met Johanna Hoekema van Sate Westerein uit Workum. Het echtpaar logeerde elk jaar wel een paar weken op de boerderij, niet ver van Hindeloopen. Halbertsma raakte gefascineerd door de aparte cultuur van deze oude stad. Via familie en kennissen kreeg hij allerlei soorten Hylper kleding, Hylper teksten, verhalen en anekdotes over bijzondere gebruiken en personen overgeleverd. Dit gebruikte hij voor zijn onderzoek naar de beschaving van Hindeloopen, een beschaving van ondernemende burgers, die zijn bloeitijd had gehad.

In handschriften beschreef hij bijzonderheden over Hindeloopen, de gewoonten rond het vrijen, trouwen en sterven, St. Nicolaas en andere feesten. Hindeloopen was zijn referentiekader voor onderzoek naar andere beschavingen: 'Hindeloopen toont in het klein hoe het met een staat in het groot gaat', aldus Halbertsma. Hij schonk zijn verzameling, bestaande uit kleding, een uniek boek met 'Hylper' stofstalen, voorwerpen, tekeningen en notities in 1855 aan de provincie Friesland. Deze schenking vormde later de basis voor het Fries Museum.

Alpita de Jong, die een biografie over Halbertsma schreef, vertelt in haar lezing wat Halbertsma in zijn handschriften optekende over Hindeloopen. Ze laat foto's zien van wat hij aan de provincie Fryslân overdroeg. Ook zal ze aandacht schenken aan enkele biografische bijzonderheden die ze de afgelopen jaren op het spoor is gekomen, zoals de knotte doek van zijn overgrootmoeder die hij aan koning Willem II opstuurde. Museum Hindeloopen, zondag 25 november, 15.00 uur.

21. KINDERACTIVITEITEN EN EDUCATIE

Ook dit jaar werden er in de voorjaars- en herfstvakantie weer kinderactiviteiten georganiseerd door de Werkgroep Kinderactiviteiten van de Vereniging Vrienden Museum Hindeloopen, samen met vele vrijwilligers.

KIJK HINDELOOPEN!

Buiten was het ijskoud in Hindeloopen op dinsdagmiddag en woensdagmiddag in de voorjaarsvakantie. Binnen in Museum Hindeloopen was het warm en een drukte van belang.

Bijna vijftig kinderen maakten kennis met Gijs Nijs, een vreemde snuiter uit Hilversum. Die had de opdracht gekregen om een reportage te maken over wat er nu zo bijzonder aan Hindeloopen was. Hij zou dat varkentje wel even snel wassen. Voorbereiding? Niet nodig. Hij wist precies wat Hindeloopers waren. Maar dat ging helemaal fout.

Gelukkig waren de kinderen bereid om hem via allerlei opdrachten in het museum bij te scholen. Zo maakte hij kennis met de scheve Hindelooper toren. Leerde hij iets over de oude haven en de visvangst, ontdekte hij wat Hindelooper stoffen waren, kon hij schilderijen, Hindelooper schilderkunst en Hindelooper plekjes ontdekken. En na wat oefening kon hij zelfs tot tien tellen in de Hindelooper taal! Maar dat moest hij eerst voor alle aanwezigen laten horen. Tot slot ging iedereen met een zelf beschilderde mok of bord naar huis. De mok kon direct gebruikt worden om hete 'poeiermolke' in te doen.

Hoe het met de reportage van Gijs Nijs is afgelopen? We wachten nog steeds op bericht uit Hilversum! Er gaan geruchten dat Gijs Nijs binnenkort bij 'Pauw' verslag zal doen.

VLIEGENDE PECH ONDERWEG!

Op dinsdagmiddag 23 en woensdagmiddag 24 oktober waren er weer veel jongens en meisjes in Museum Hindeloopen.

Ali Vliegmat kwam ook even langs want hij had pech met zijn vliegende tapijt, gelukkig konden de kinderen hem helpen. Ook werd er weer volop spelletjes gedaan door het hele museum, soms heel moeilijk maar natuurlijk zaten er ook makkelijke spelletje bij. De middag werd afgesloten met het maken van een vliegende tapijt of het versieren van een vlieger, deze werd meteen uit geprobeerd!

EDUCATIE

Onze educatieplannen voor scholen zijn opgezet in samenwerking met de Stichting Akte 2, een cultuurhuis in bedrijf in de gemeente Súdwest-Fryslân. Akte 2 is een professionele organisatie, die gericht is op cultuureducatie voor scholen. Hierdoor bereiken jaarlijkse ongeveer 12.000 kinderen in het primair onderwijs het regionaal culturaanbod, ontwikkeld door de lokale kunst- en culturaanbieders, bijeengebracht in een cultuurmenu. Museum Hindeloopen heeft hiervoor een drietal workshops ontwikkeld.

22. GROEPSBEZOEK, RONDLEIDINGEN EN STADSWANDELINGEN

Ook in 2018 werden er rondleidingen gegeven door gidsen in het museum. Totaal 15 groepen hebben onder leiding van Fedde de Vreeze, Tine Nieuwland, Baukje Jäger, Janny Zweed, Alletta Hartholt en Marijke Griek uitgebreid kennis mogen maken van de rijke cultuur van Hindeloopen.

We mochten dit jaar veel Duitse, Engelse groepen in het museum begroeten en dus rondleiden.

Voor drie groepen werd het Hindelooper kostuum aangetrokken en vijf groepen kozen ervoor om het museum zonder gids te bezoeken.

Dit jaar werden er 16 stadswandelingen geboekt. Marijke Griek, Tine Nieuwland, Baukje Jäger, Janny Zweed en Gert Jan Groenendijk hebben met deze groepen door Hindeloopen rondgewandeld.

Enkele groepen waren geboekt via Amsterdam Lake District Tours, Gert Jan en Janny moesten hun verhaal in het Engels vertellen. Maar ook van Amsterdam Tours kwamen er groepen, met name Zwitsers. Zij werden door Baukje Jäger rondgewandeld, zij deed haar verhaal in het Duits.

Buiten de openingstijden hebben enkele groepen, op afspraak, ook het museum kunnen bezoeken.

23. TROUWLOCATIE

De sfeervolle zaal op de eerste verdieping van het museum is een van de locaties in de gemeente Súdwest-Fryslân, waar men elkaar het ja-woord kan geven. De museale omgeving geeft bruidsparen hun grote dag een apart, intiem karakter.

Na de plechtigheid verlaat het kersverse paar, in stijl en onder het toeziend oog van Vrouwe Justitia, de trouwzaal via het bordes en de fraaie natuurstenen trap. Dit levert vaak prachtige foto's op.

In 2018 werden er helaas geen mooie trouwfoto's gemaakt op het mooie bordes van het museum.

De gemeente Súdwest-Fryslân voorziet niet meer in een bode bij trouwplechtigheden op buitenlocaties. Daarom vervult Alletta Hartholt nu voortaan deze taak.

24. WERKGROEPEN VERENIGING VRIENDEN VAN MUSEUM HINDELOOPEN

1. De Werkgroep Activiteiten

organiseert in het winterseizoen vier keer een lezing. Daarnaast een zomeractiviteit, waarvoor de zomerexpositie als uitgangspunt wordt genomen. De groep bestaat uit: Andries Blom, Carolien Hack, Ria Haijtema, Jaap Kruis en Margreet van der Zee.

2. De Werkgroep Kinderactiviteiten

organiseert zowel in de voorjaars- als in de herfstvakantie een paar leuke middagen voor de kinderen. Uitgaande van een spannend verhaal volgt er vaak een speurtocht door het museum met een knutselwerk tot besluit (luisteren, leren, doen). De groep bestaat uit: Riemkje Pitstra, Marcella Langedijk, Elly Koning en Alletta Hartholt.

3. De Werkgroep Rondleidingen

heeft gidsen opgeleid, die groepen bezoekers het museum laten zien, uitleg geven over de Hindelooper dracht of een stadswandeling verzorgen. De groep bestaat uit: Lucy van der Wal, Marijke Griek, Janny Zweed, Tine Nieuwland, Baukje Jäger en Fedde de Vreeze.

4. De Werkgroep Historie Hylpen (Hindeloopen)

is gericht op het verzamelen, presenteren en bewaren van historische informatie uit Hindeloopen en het oorspronkelijke buitengebied. De groep bestaat uit: Lucy van der Wal, Henk Smid, Anske Smit en Piet Klaaren.

25. PERSONELE BEZETTING

Bestuur

De heer mr. T. Elzenga (voorzitter)

De heer R. Guys (secretaris)

De heer A. Blom (namens de Ver. Vrienden Museum Hindeloopen)

De heer B. van der Knaap

De heer Drs. K. Eekma

De heer C.A. Burghgraef AA(penningmeester)

Medewerkers

De heer J. Brouwer (directeur)

De heer M. Wery MA (conservator)

Mevrouw A. Hartholt (bestuurs- en bureausecretaresse)

Mevrouw D. Albada-Homsma (baliemedewerker)

Mevrouw B. Klijnstra-Berg (baliemedewerker)

Vrijwilligers

Mevrouw K. de Vries – Groen (baliemedewerker)

Mevrouw B. Bokma-Keizer (baliemedewerker)

Mevrouw T. Nieuwland-Mulder (baliemedewerker)

Dijkweg 1-3
8713 KD Hindeloopen
0514 – 52 14 20
info@museumhindeloopen.nl
www.museumhindeloopen.nl

MUSEUM HINDELOOPEN